

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

PIK XLVI. Ч. 198. Джерзі Ситі, Н. Дж., п'ятниця 26-го серпня 1938.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 198. Jersey City, N. J., Friday, August 26, 1938.

VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016, 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТ СКЛИКУЄ НАРАДИ В СПРАВІ „ЧИСТКИ”

ГАЙД ПАРК (Нью Йорк). — „Чистка” членів Демократичної Партії, що протидіє політиці президента Рузвелта, має бути головним предметом конференції провідників цієї партії.

Ходять чутки, що Джим Фарлі, головний помічник у кабінеті президента та по президенті головний провідник Демократичної Партії, протидіє „чистці”, а спеціально кампанії президента проти кандидатури Джорджа в Джорджії й Сміта в Савт Кароліні.

СТЕЙТОВА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПРОТИ ПАРТІ ПРАЦІ

БОФАЛО (Нью Йорк). — Конвенція Стейтової Федерації Праці признала стару засаду Американської Федерації Праці не вмішуватися в партійну політику та заявила проти Американської Партії Праці, називаючи її скритим витвором Комітету Промислової Організації.

Потім конвенція вибрала „безпартійний комітет”, що має керувати голосами юніонних робітників під час виборів.

ЛУІС ПРОБУЄ ПОГОДИТИ ПОСВАРЕНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ЮНІСТІВ.

ВАШИНГТОН. — Джан Луїс, голова Комітету Промислової Організації, відбуває тут конференції з посвареними лідерами автомобільної юнії, стараючися видно довести їх до згоди.

По цілоденних і цілоночних нарадах Луїс заявив газетарям, що він іще не може подати їм ніякого вислідку, однак він „не є песимістичний”.

АРЕШТУЮТЬ СТОРОЖІВ ЗА СМЕРТЬ ВІЗНІВ.

ФІЛДЕЛЬФІЯ. — Три детективи з міського поліційного бюро ввійшли в арештубури в філделфійській повітовій в'язниці в Говмзбургу до двох сторожів цієї в'язниці: Алфреда Брова й Френсиза Сміта. За це арештування заявився посадинок міста Вилсон; зате судовий лікар („коронер”) Чарльз Герш і повітовий прокуратор назвали в суді закладення заколоту в слідстві. Арештованих потім випущено на волю по зложенні кожним з них кавції в сумі півтрьох тисяч доларів як запоруки, що з'являться на кожний заклики суду як важні свідки в справі смерті 4 в'язнів у в'язниці.

Судовий лікар каже, що слідство виказало, що в'язні померли від горячи, як хтось із заряду в'язниці напустив до келії в'язнів пари й нагрів келії так, що голою рукою не можна було диткнутися залізних крат келій. „Коронер” каже, що слідство ще не відкрило, хто саме пустив пару.

НОРМАН ТОМАС ПРОТИ ПОЛІТИКИ РУЗВЕЛТА.

НЬО ЙОРК. — Норман Томас, соціалістичний лідер, вголосив на радіо промову про політику Рузвелта і в ній назвав цю політику примховатою й непостійною. Лиш одна річ є постійною в політиці Рузвелта, говорив Томас, а це прямування до влади.

Потім Томас нападав на Рузвелта за його, мовляв, цинічні зв'язки з політичними босами та за вживання фондів „нового розділу” для цілей партії.

УРЯД ХВАЛИТЬСЯ ВИСОКИМ ПРИХОДОМ ФАРМЕРІВ.

ВАШИНГТОН. — Секретар рільництва Волес виступив з публічною критикою балачок, що, мовляв, рільництво стоїть нині так эле, як у 1932 році. Він показує, що дохід фермерів тепер майже два рази більший від приходу фермерів у 1932 році, й називає ці балачки базіканням незнайків або божевільних.

ШУКАЮТЬ ШАЙКИ „ЗАЙЦІВ”.

НЬО ЙОРК. — Французька корабельна лінія просила ньюйорську поліцію розслідувати, чи в Нью Йорку нема якої шайки злочинців, що займаються пачкуванням „зайців” кораблями.

Недавно на кораблі „Норманді” з цієї лінії відкрито в порті Гавр у Франції 14 таких пасажирів, що їхали без білету.

ЗГИНУВ У СЕРПНЕВІЙ СНІГОВИЦІ.

РЕНДОЛФ (Нью Гемпшир). — Три туристи, що вибралися звідси на прогулю по так званім Президентським Ланцюху, попали коло гори Вашингтона на висоті 4,000 стіп у снігову бурю. Коли один з них, 18-літній Йосиф Каджіно з Нью Йорку, не міг далі йти, товариші лишили його на місці та пішли кликати допомоги. Коли рятунковий відділ Апалачійського Гірського Товариства знайшов знову Каджіяна, він уже був неживий. Рани на голові казали догадуватися, що осліплений сніговою бурю він упав кілька разів. Тіло його знесено до схоронища товариства.

МУСОЛІНІ НА МАНЕВРАХ.

Під час недавніх маневрів італійської армії італійський диктатор самий пробував наставити гармату на відповідну висоту.

ДЕВІЗОВИЙ ПРОСТУПОК ГРОМАДЯНИХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Митний уряд у Здолбуніві придержав американську громадянку, Теклю Камінську, родом з Познанщини, що мешкає в Нью Йорку. Вона їхала через прикордонну смугу Здолбунів—Шепетівка до У. С. С. Р. як туристка з двома синами. При ревізії знайшли при Камінській 670 доларів, скритих у поясці. Їх вона намагалася перевезти з собою до У. С. С. Р. Камінську передали судовим властям, щоб судити її за девізовий проступок.

УСТРИЩІ РОЗНОСЯТЬ ЗАРАЗКИ ТИФУ.

Парижський „Пті Журналь” повідомляє, що на кількох французьких пляжах занотували випадки тифу, спричинені спожиттям устриць, що містять заразки цієї недуги.

ЗНАЄ 290 МОВ.

У Франкфурті живе проф. Ганс Шутц, який знає 290 мов. Його батько знав усього 12 мов; він дістав по батьковій мовознавчий талант і в 9-місячній почав вивчати італійську, французьку й англійську мову. Після них систематично вивчав групами всі європейські споріднені мови та їх діалекти. Шутц каже, що найтяжче було йому вивчити мадярську мову, баскійську і деякі діалекти індійські та кавказькі.

СТРАШНЕ ЗДИЧИННЯ НА СЕЛІ.

З Хмельова, пов. Тарнобжег, вийшла з хати однієї неділі вчором 24-літня Анеля Ядах зо своїм нареченим, 27-літнім М. Козьолом, і вже більше не вернулася додому. Повідомлення поліції арештувала Козьоло і знайшла тіло його нареченої. Козьол убив свою наречену, закопав на своєму полі, що його заорав і засіяв любінем.

УРЯД ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД КАШЛЮКОМ.

Міський уряд здоров'я в Нью Йорку каже, що в минулому тижні в місті начислено 413 нових випадків кашлюка („гвупінг коф”). Уряд каже, що в місті ще ніколи не було стільки випадків цієї недуги, відколи уряд держав реєстри кашлюка, себто від 1914 року.

ЖІНКА ЗМІНИЛА ПОЛ.

Ядвига Кулек, літ 44, мешканка Скальмежиці під Остро-вом, змінила цими днями по операції в неврологічній клініці познанського університету свій пол і стала чоловіком. Вона прибрала тепер ім'я Людвік.

ЛЕДВИ ОДИН УКРАЇНСЬКИЙ ЛАВНИК У ГОРОДКУ.

Староста в Городку рпаву вибору українця на лавника в міській управі Городка, п. Михайла Цуновського, якого міська рада вибрала ще в осени 1937 р. Проти вибору внесли радні-поляки (ендеки) спротив до староства, що його шойно по сімох місяцях старство відкинуло як безосновний. Таким робом до управи міста Городка ввійшов одиницький українець — людина загально поважана. Тепер має міська рада в Городку на 24 радних ледви одного українця, хоч українці творять третину населення Городка.

КАРА ЗА ТОРГОВЛЮ ЖИВИМ ТОВАРОМ.

До Берези Картузької висла польська влада одного з найнебезпечніших торговців живим товаром, Венямина Леши з Варшави. Леш має на со-вісті кількадесят молодих дівчат, яких вивіз за кордон, обіцяючи добрі посади, а в якого члени сварились би; чодійсності передав їх своїм агентам живим товаром.

АМЕРИКА ПОЗАДУ ІНШИХ КРАЇВ.

Ліга Націй видала економічний статистичний річник, у якому говориться, що Злучені Держави Америки стоять далеко позаду інших європейських країв в економічній від-родженні й повороті до доб-буту.

ЗАКИДАЮТЬ СЕНАТОРОВІ ЗВ'ЯЗКИ З КЛЕНОМ.

Один з визначних діячів Демократичної Партії, адвокат Пірсон Гол у Лос Анджелесі, Пірсонія, закинув сенаторові Мекаду, що він спирається на Ку-Клукс Клен. Сенатор заявив, що легітимізація, видана Кленом для нього, є фальшива. „Цісарський провідник” Клена теж каже, що ця легітимізація („паспорт”) фальшива.

КОРАБЕЛЬ ПОПАВ НА СКЕЛІ.

Понад 300 моряків і кадетів, що відбували вправи на бразильському шкільному кораблі „Алміранте Сальдана”, опікнули корабель, бо він осів на скелях у заливі Сан Хвана (Пуерто Ріко). Морські хвилі оббили вже з корабля швиді дошки й плити, так, що з нього не можна навіть було вирятувати річей, зложених на його дни.

30,000 БЕЗДОМНИХ СОБАК У ВАРШАВІ.

У Варшаві вештається 30,000 бездомних собак. З них тільки 3,000 виловлюють річно.

КУЛЬТУРА.

Старий китайський дипломат Лі-Тчінг-Ван, який обїхав цілий світ і був представником „Небесної Імперії” в кількана-цятьох державах, так висловився про культуру різних народів:

Якби наша китайська культура запанувала над світом, тоді земля перемінилася би у крамничку, курильню опію і заквітчаний корабель.

Якби арабська культура запанувала над світом, тоді світ став би гаремом і лазнею.

Якби американська культура запанувала над світом, тоді світ став би фабрикою, боксерським рингом, кіном і мюзік-голом.

Якби англійська культура запанувала над світом, то він перемінився у корабельну та торговельну контору і спортовий майдан.

Якби еспанська культура запанувала над світом, то це був би монастир і арена для боротьби биків.

Якби російська культура запанувала над світом, то світ став би заведенням божевільних і мітінговою салею.

Якби німецька культура запанувала над світом, то це була б касарня і лабораторія для виробу дітей.

Якби французька культура запанувала над світом, то це була б мистецька вистава і кабаре з кафешантаном.

Тепер нехай кожний читач відповість собі сам на питання, як виглядав би світ, якби над ним панувала українська культура. Нам здається, що це був би хор у народних строях, а в якого члени сварились би; чодійсності передав їх своїм агентам живим товаром.

БОЛЬШЕВИЦЬКА „ДЕМОКРАТІЯ” ПРИ ПРАЦІ

МОСКВА. — Советський суд засудив на смерть десятих високіх урядовців так званої „Советської Азербейджанської Республіки”. Советські часописи закидають, що засуджені належали до тайної сепаратистичної організації, яка пробувала відірвати Азербейджан від советського Союзу і створити самостійну республіку. Всі згадані високі урядовці були заняті в департаментах хліборобства. А „Бакунський робітник”, що виходить у місті Баку, в числі з 8 серпня н. р. доносить, що советська влада там арештувала 14 високіх урядовців, які витворювали незадоволення серед місцевого населення та в той спосіб підкопували советську владу. Вони плянували скриті вбивства советських урядовців і підготували край до повстання.

УКРАЇНА НЕ ХОЧЕ ВІДДАВАТИ МОСКВІ ХЛІБА.

КИЇВ. — У сєргієвському повіті, Донецького Басейну, відбувся суд над селянами за те, що підпалювали збіжжя, щоб не віддати його в руки советської влади. Двох підсудних, Гуцула та Левицького, засудили на кару смерті. Присуд виконали негайно. Замітне, що судова розправа відбувалася на місці, в колхозі, а то тому, щоб нею застрашити інших селян від подібних сабатажних учинків.

ОБОРОННІ ВІДРУХИ.

КИЇВ. — Перед виборами до так зв. „Верховного Союзу УССР” тайна організація, яка стоїть в опозиції до заряду „Комуністичної партії большевиків України” (КПБУ), видала до всіх виборців летючку, в якій закликала їх „перечеркнути згори надолі цілий виборчий бюлетень з кандидатами, назначеними московськими диктаторами у Верховний Совет України”.

ГІТЛЕР ЗАГРАНТУВАВ ГРАНИЦІ УГОРЩИНИ.

БЕРЛІН. — У часі бенкету Гітлер Гортіосів у честь присутнього угорського регента Вюртіоса і зазначив, що Німеччина вважає границі Угорщини непорушними. Горті зо свого боку підкреслив традиційну дружбу між Німеччиною й Угорщиною, яка була задемонстрована в часі світової війни.

БУДАПЕШТ. — Угорська публічна опінія досить неспокійна. З одного боку мадяри хочуть жити мирно зо своїми сусідами, та з другого боку бояться, що Німеччина при допомозі економічного і політичного проникання цілком візьме Угорщину під свій диктат. А велика частина угорських політичних кол е того переконання, що, звязуючися з Німеччиною, Угорщина знов звязується з табором, який програє. Супроти цього Угорщина хотілаб задержати свою повну невтральність і не зобовязуватися супроти Німеччини в надходячій німецько-чеській конфлікті.

ПРИПИНЕННЯ БОРОТБЫ МІЖ ФАШИСТАМИ І КАТОЛИКАМИ.

РИМ. — Між італійськими фашистами і католицькою церквою прийшло до порозуміння, в яким фашисти згодні не виступати проти „католицької акції” та дозволили навіть членам фашистської партії брати в ній участь. Правдоподібно, що в нагороду за це Ватикан не буде так гостро виступати проти фашистської расової політики.

РАДЯТЬ ЖИДАМ.

РИМ. — Кремонський фашистський часопис „Іль режіме фашіста”, редагований високим фашистським достойником, бувшим головним секретарем фашистської партії, Робертом Фаріначем, помітив статтю, в якій радить усім жидам, що займають високі становища в фашистському режімі, щоб вони самі, по доброму, уступили зо своїх позицій, бо цього тепер вимагає потреба. Той часопис поставив за візире одного жиди, Марія Йону, який займав високі становище в фашистів і тепер сам з нього зрезигнував. Стаття називає його за те „добрим фашистом”.

ДАЛЯДІЄ ДІСТАЄ ПІДТРИМКУ.

ПАРИЖ. — Прем'єр Даладіє дістав підтримку зо боку своєї власної партії, яка офіційно називається „радикально-соціалістична партія”, в напрямку повалення у Франції 40-годинного дня праці і заведення 48-годинного.

БОРОТБА НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

ГЕНДАЕ. — Між еспанськими націоналістами і червоними ведуться завзяті битви, в яких націоналісти осягнули малі перемоги. Битви ведуться в околицях Мадриду і над рікою Ебро. Мадрид загрожений націоналістами.

НАПРУЖЕННЯ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ.

ТОКІО. — Японський ген. Ямамото заявив, що положення на советсько-корейській і манчжурській границі є дуже напружене і нема причин до оптимізму. Совети укріплюють свої позиції і гуртують військову та матеріали.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 4103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Address: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛІТИЧНЕ ХИТРУНСТВО,
ЧИ ГЛУПОТА?

У багатьох степах відбуваються тепер завзяті виборчі кампанії, котрі можуть у значній мірі змінити склад наступного конгресу. Виринають при цих виборах прецікаві політичні питання, і то не тільки такі, які виринають при всяких виборах, але питання основної політичної натури. До таких питань можна зачислити, наприклад, питання, чи президент Злучених Держав має при них поводитися стисло як виборний урядник, чи може він теж поводитися як член своєї партії та вмішуватися у вибори, заявляючися за цього або онтого кандидата.

Це питання порушив президент Рузвельт не своїми словами, але своєю поведінкою. Зате інше питання президент порушив своєю виразною заявою. Є це питання голосування членів одної політичної партії на кандидатів іншої партії при "праймеріс". Слово "праймеріс" ми звичайно перекладаємо словом "правибори", однак американські "праймеріс" поважно різняються, наприклад, від колишніх австрійських правиборів. "Праймеріс" заведено для вигоди партій і для встановлення правила правління більшості. При "праймеріс" члени партії встановлюють урядово натовним голосуванням, хто має вважатися правильним кандидатом партії.

Американська політична практика завела в цій засаді певні модифікації. Трапляється часто таке, що виборці, наприклад, Республіканської Партії голосують при правиборах на листі Демократичної Партії. В цей спосіб кандидатом партії виходить не той, кого хоче більшість Демократичної Партії, але інший кандидат. Пощо це роблять республіканці, догадатися легко: вони думають, що як кандидатом Демократичної Партії буде менше популярний демократ, то Республіканській Партії буде легше його побороти. Вони вважають це політичним хитрунством.

Президент Рузвельт у своїй заяві звертає увагу цього роду людям, що вони в цей спосіб викривляють саму основу правиборів. Кандидатами виходять не люди, за котрих стоїть більшість. Вибори не являються тоді чесним виразом opinio виборців.

Уваги Рузвельта зовсім слушні. Вони вдаряють у вузкопартійне розуміння виборів. Розуміння хитрунства спирається на припущення, що гіршого кандидата легко повалити. Тимчасом у практиці такі гірші кандидати часто переходять. Такі слабші кандидати спираються не на свою особу, але на політичну машинерію. І такого роду хитрунство звичайно має такі наслідки, що політична машинерія опанує вибори, а потім кандидата.

Уряд не має сили заборонити таку практику. Тому власне добре сталося, що в цій справі забрала голос така авторитетна особа, як президент Злучених Держав, та остерегла виборців, що такими нібито хитрощами вони підкопують своє власне добро.

Добро виборців вимагає, щоби при кожнім виборі голосувати на того кандидата, котрий у данім менті видається виборцями найкращим чоловіком на даний уряд.

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ПАРТІЯ В ПОЛЬЩІ

Перед кількома місяцями львівське воевідство розв'язало львівське товариство "Союз Українок" разом з півтораста його кружків та 50 тисячами членів. І видавання обох органів того товариства, "Жінки" й "Українки", застановлено та й уже добрі люди-сусідьки руки собі затирали. Мовляв: "Ось як доїхали ми тій непосидючій Мілені!"

Але Мілена Рудницька не поборна! Вона вже за короткий час перемогла свій глибокий біль за поваленою будівлею, над якою так довго і завзято натрудилася, та взялася негайно до будови нової організації, опертої вже на інших підвалинах.

І справді: будівля вже розпочалась, а та нова палата, що її здвигують жіночі руки, називається "Дружина Княгині Ольги". Є це організація, оперта не на законі про товариства з 1932 року, котрий дає адміністраційній владі занадто вже багато прав устроювати всюди свій ніс, але є це звичайна політична організація, нова українська політична партія.

Прочитавши ті слова, може не один читач скрикнути: А це що знову? Чиж замало є досі в Західній Україні партій, що не раз мов собаки (і то під чужим пануванням!) жеруться з собою? А тепер родиться ще одна, яка хіба лише може причинитися до ще більшої гризні?

Такі заміти можуть бути зроблені з широго серця, але лише тими людьми, що не знають добре обставин, серед яких приходить жити українському народові в Польщі.

Якщо Мілена Рудницька та її товаришки оснували нове як-не-жіноче товариство на підставі закону з 1932 р., то за який час повторилася би стара трагедія: десь якийсь кружок того товариства у забутій Богом провінції "допустився" чогось такого, що можна би підставити під якийсь "артикул" карного закону чи якогось іншого, котрий щось забороняє і влада моглаб розвалити знову цілу велику, з тяжким трудом змонтовану будівлю.

А з партією це вже так легко не пішло, бо треба би аж

доказати її протидержавне, "вивроточе" ділення і це ґрунтовно узагадати.

А якжучі має та нова партія, що зветься "Дружина Княгині Ольги"? Ось що вона каже у своїх "Ідеологічних тезах": "Найвищим своїм наказом вважаємо працю в тому напрямі, щоб українська нація заняла належне їй місце побіч усіх інших культурних націй світу". Як же ясно і як зручно разом це сказано! Чиж може мати хто сумнів, що це "властиво означає"? Всі ми знаємо, про що тут іде, і від усіх нас залежатиме означення, яке те місце має бути та як його для нашої нації здобути.

Дальше кажуть основниці цієї "Дружини": "Для самоозначення нації є необхідна кристалізація ідеологічних і політ. правових не тільки чоловіків, але й жінок та участь жіноцтва в ролі співрішального і співвідповідального чинника в національному житті."

"Хочемо будити, плекати і розвивати духові цінності нації, а саме історичну традицію, національну культуру, народню творчість — усе, що вяже українську сучасність із минулою нацією і дає підстави до вдержання її серед теперішнього лихоліття та могутнього розвитку в будучині."

"В суспільно-господарських справах визнаємо засаду національного солідаризму всіх верств нації та підпорядкування всіх особистих, групових і станових інтересів інтересам нації."

"На українську націю дивимося як на велику сімю-спільноту і тому кермуємося найбільшою пошаною до української людини, її гідності і свободи. Будемо ширити засади взаємної терпимості і людяності внутрі громадянства та плекати почуття єдності і послідовності всіх членів нації. Від усіх українців вимагаємо характерності, витривалості в праці, відданості національній справі та "непохитного зберігання національної честі."

"Будемо поборювати всі вчинки, що суперечать достоїнству нації."

Як бачимо, є це дуже гарні тези і треба буде лише завзято попрацювати для їх спов-

нювання. А що основниці й справді не пожалують тої праці, на це дають нам зазоруку такі ймена між ними, як Мілена Рудницька, Олена Шепарович та д-р Софія Парфанович. Для кріпшого зазначення "сборности" прийняли вони між себе і деяких клерикалок, як напр. Є. Тишинську, та мабуть з уваги на них прийнято до тез "Дружини" і признання великої ролі церкви.

Зрештою на похвалу основниць "Дружини" треба піднести, що вони допускають у своїй ряди і членів чоловічого роду. І власне в першій параграфі свого статуту кажуть:

"Членом ДКО (Дружина Княгині Ольги) може бути українська людина, коли вона і т. д."

А чи чоловік ніби не "людина"? Так отже є отверта фірточка до загороди ДКО, котрою може залізти і яка "людина" чоловічого пола, бо вона, зокрема коли є добрим правником, може легко бути потрібна і пожиточна для тої організації.

Її члени мусять мати 18 літ життя, але до головної, повітової і місцевої ради можуть бути вибрані лише люди, що мають уже 21 літ життя. Кожний член "Дружини" дістає партійну виказку і на всіх зборах та нарадах партії мусить мати її при собі. Ціла організація ділиться на місцеві і повітові "дружини", а на її чолі стоїть Головна Рада, зложена з 32 осіб, яка вибирає президію, зложену з 6 осіб.

Та найважливішою прикметою цієї "дружинної" організації є те, що її круг ділення обіймає цілу Польщу, що для неї не існує безправно практикований т. зв. "Сокальський кордон", але що вона може свої місцеві та повітові "дружини" закладати і на Волині, і на Холмщині, на Поліссі та на Підляшші. Очевидно, що й на Лемківщині. Це є великий "плюс" тої організації і тому вона заслугоє на те, щоб усіми силами її піддержати.

Здержуючи видавництво "Жінка" й "Українка", зроблено величезну шкоду передплатникам тих знаменитих редагованих часописів. Перший з них міг рівнятися з найкращими чужинцями виданнями того роду; другий, хоч виходив щойно кілька місяців, вже почав був оплачуватися. Тепер очевидно "Дружина

Княгині Ольги" пічне знову видавати ті часописи, хоч може і не вдасться вдержати тих самих назв.

У всякому разі та новозаснована організація має вже на самім вступі величезні видатки і тому кожний прихильник нашої праці за "Сокальським кордоном" хай бодай одного доларя приїде на адресу пані Олени Шепарович, Львів, вул. Сикстуська 48, що йому вже і на будучу передплату зможе бути зачислене. Але це справа нагла і тому

просимо не зволікати. Присилаючи, просимо покласти на оту нашу статтю.

Давній "Союз Українок" мав 50,000 членок; нова "Дружина Княгині Ольги" має позискати до року на потіху нашим вороженькам бодай 150 тисяч членів, з чого бодай 2,000 з Злучених Держав, і 1,000 з Канади.

Ану! Візьміться до діла, Милі Сестри! А й Браття хай Вам допоможуть!

Клим Обух.

УКРАЇНКА В ІТАЛІЙСЬКІЙ ПРЕСІ

"Корієре діпломатіко е консоліаре" в Римі в числі з 31. липня приноить дві великі статті в українській справі: статтю Е. Інсабата "Польща і російсько-японський зудар" та статтю Дометія "З приводу однієї вистави графічного мистецтва. Характеристика, аспірації і цілі українських артистів". До цієї останньої додано також ілюстрацію "Читання" Сахновської.

Дометі так закінчує свою статтю: "Реасумуючи, ці вистави залишають враження різноманітності та багатства. Та існує щось спільне, якийсь єдиний і цілком особливий дух, що споріднює архаїзуючих візантиністів, як Антонович і Наліпінська Бойчук; із модерністами, як Балас, Даманік, Музика і Гордінський; символістів, як Стефанович і Кульчицька; з реалістами, як Касян і Сахновська; романтиків, як Нарбут і Михалевич; і гумористами типу Бутовича. Над усіми ними і над усіми їхніми творами сяє одна й та сама надія, присвічує одне і те саме бажання: виявити перед світом творчі сили українського національного генія, оригінального в своїй істоті і єдиного в своїх виявах; надія й бажання вільного життя, незалежного від якихнебудь чужинських накидувань, надія й бажання, що зможуть повні здійснитися тільки у власній національній, незалежній і суверенній державі. І, зрештою, українські артисти того цілкового свідомі."

Інсабат в своїй статті підходить до справи релігійних переслідувань українців у Польщі, в зв'язку з останнім

пальсько-ватиканським договором у справі ревіндикації церков, і, вказуючи на необхідність консолідації антимосковського фронту, називає ці переслідування "незрозумілими і недопускальними".

Місячник "L'Economia Italiana" за червень 1938 року приносить дуже ґрунтовну і симпатичну для нас статтю д-ра Джоржа Конфорта під заголовком "Господарство України і комерційні зносини з Італією". Простудіювавши статтю Е. Інсабата "Україна, її населення і господарство", що з'явилася раніше в цьому самому місячнику, д-р Конфорт вважає потрібним поглибити і зілізувати статистичні дані, що на них моглаб ґрунтуватися будуча торгівля між Україною й Італією, виходячи, "з дуже правдоподібної гіпотези близького створення Української незалежної держави". З цієї метою автор уважав необхідним простудіювати чотири головні точки, а саме: 1) закордонну італійську торгівлю; 2) італійсько-совєтські комерційні зносини; 3) закордонну торгівлю совєтського Союзу і 4) участь України в совєтській торгівлі з закордоном.

Перевішивши дуже докладно свою статтю, д-р Конфорт переходить до висновків: "Ми бачили, що італійський комерційний баланс пасивний, і що в минулому 1937 році комерційний дефіцит дійшов до 5,540 мільонів. Наш баланс пасивний також, якщо брати його у відношенні до наших головних клієнтів і доставців (Німеччина, Злучені Держави Америки й Аргентина). Так само пасивні наші комерційні зносини з совєтським Союзом. Ми бачили крім того, що ми примушені ввозити велику кількість вугля, бавовни, пшениці, мінералів (заліза, чавуну, кріци, міді), вовни, мяса і т. д. Цей крам приходить до нас від держав, що з ними ми маємо пасивний баланс. Італійсько-українська торгівля замість того дає великі можливості для нашого експорту, і до тогож Україна вивозить саме ті продукти, що їх ми нині примушені купувати від держав, які купують у нас менше від того, що ми купуємо в них. Трактат українсько-італійського клірингу був би вигідний для Італії, бо заощадив би нам економію в транспорті (з водостоку середземноморського, замість з позокеанського держав) і більший ужиток нашої комерційної флотії. Італійське й українське господарство мають між собою безсумнівні зв'язки взаємного доповнення. Ми малиб крім того можливість зменшити, а може й цілком звести дефіцит наших зносин з іншими державами, як із Злученими Державами й Аргентиною, і знайти новий вихід для нашого зростаючого вивозу. І тому ми кінчаємо, підкреслюючи ще раз взаємні користі, що їх знайшлиб Італія й Україна, незабаром певно незалежна, в тісному господарському й комерційному співробітництві".

Е. О.

О. Луговий. Автор застерігає за собою всі права.

ЗА УКРАЇНУ

(ВІРА БАБЕНКО)

Повість із часів революції і повстанської війни
у Великій Україні. (В двох частинах).

Частина друга

61)

Обложени не відповідали. Тоді в хату вскочили три червоної, а за ними ще два з червоними зірками на грудях, мабуть командантів. Артилерист вистріляв в одного; той повалився як сніп, але й він сам упав, поцілений другим, і зістався нерухомим. Стоячий порядком повстанец упав ще перед ним. Один червоний підскочив до Віри. Вона, вистрілявши набой, відкинула непотрібний їй уже револьвер і вихопила десь зза пазухи гострий штилет. Червоноармієць, видавши зойку. Другий намірився, в неї штиком, та командант вполю здержав його викриком:

— Живих брати бандитів! Не вбивати!

І, доглянувши штилет у руках дівчини, вистріляв у неї. Поранена Віра випустила штилет з рук, а він підскочив до неї, захопив за руки і всією силою заломив їх назад. Все стухло. У хату набилоса ще кілька десятків червоних. Шарпи по кутках і трупах, чогось шукаючи. Коли перевернулі Галієва, він застогнав.

Командант задоволено потирав руки:

— Стратили ми сімох, але

й здобич неабияка! — каліченню московщиною пояснював своїм. — Двох найважливіших бандитів живих повеземо... Це, товариші, голова їх штабу і розвідника. Як вимусимо від них зізнання, то всі бандитські провідники будуть у наших руках. Це заслуга товариша Жидківського...

— Цього старого навряд чи доведемо живого! — вказали червоноармійці на Галієва.

— Перев'язати їм рани і в дорогу! — розпорядив командант.

— А трупи?... Хату хіба запалити, товаришу комісарє?

Командант подумав хвилину і вирішив:

— Не треба. Трупи нехай лежать. Може в околиці близько бандити, то не обійдеться їм сухо. В сусідньому селі залишимо людей стежити за хатою. То може ще вилевоно і їх прихильників... А трупи наших зіставити, щоб бандити увести у бруд, мовляв, червоноармійці припадково наскочили. Живо збиратися!

Полонених перев'язали і зв'язали на всякий випадок. Повинесли їх на фіру й через кілька хвиля червоні вирушили в дорогу.

А в хаті догоряла вже лойова свічка й освітлювала трупи. Підвелася скрівавлена голова артилериста, прислухувалася. А далі хутчіше піднявся він увесь і хитаючись наче п'яний, перевернувся через поріг. І постогнувши зник у пітьмі.

XVI.

Відділ отамана Чорного впродовж літа мистився по хуторах Криворіжжя, часто міняючи місця, щоб змилювати червоних, а після відізду Віри до Тарнова розійшовся по домах, поховав зброю, нав'язував добрі відносини з червоними частинами, ба молодики вступали добровільно в червону армію. Тіж з місцевих, що про них більшовики вже знали, кружляли в околицях своїх сіл, часто навідуючись до рідні. Лише немісцеві, що відіривалися гомівкою та сам Чорний з своїми помічниками переходувалися, де хто міг. Згідно з розпорядком, нападів на червоних не можна було робити, а люди без діла нудилися й охлявали і тому Чорний звільнив їх. Та на їх місце прибували нові. Приймати їх отаман не міг. Радив заждати спокійно заклику, бо й сам нудився й сподівався його з дня на день.

Селяни час від часу не втримували тяжкої руки червоної влади й виступали самостійно. То вбють розпашеного вже занадто комісаря, то потурбують або й розб'ють опродкомівців, як ті грабують до зерна збіжжя чи виводять останню корівчину, а то й міліцію, що забуде свої обов'язки вилловлювати злодіїв і вбивників, а пічне цікавиться

повстанцями. Влада не занадбувала швиденько селянам відплатити в десятеро, а в біду селяни прохали помочи у Чорного. Він не відмовляв, але після виступу йшов в інші місця.

Він також змудився. Минув місяць, минав другий, а вистей певних не було. Натомість по селах ходили чулки, що українське військо в синіх жупанах і червоних шараварах з жовто-блакитними прапорами й на добрих конях отверто розїжджає по селах і закликає ставати до бою за невенку Україну. Бачили його то в тому селі, то в іншому. Чорний з помічниками дивувалися, звідки те військо могло взятися. Вони і замасковані ледве переховувалися, а тут та ка відвага! Порозуміли, що це якась провокація й перестерігали селян не надто нарікати на більшовиків перед тими новоявленими невольцями.

То знов зарілося в Україні від підсланих "самого" Петлюри. Ходила від села до села серед білого дня, говорючи про незчисленні сили Петлюри, про те, що стотисячна армія галичан і тих, що відійшли за кордон, а навіть зза моря, з гарматами, позовами й літаками стоять над кордоном і чекають лише відповідної хвилі, щоб вирушити в Україну. І умовляли селян повставати, помогти українському війську. Не треба говорити, що легковірні знайшлися немало, хоч не один десяток тисяч вистріляло попередніми місяцями.

Аж одного дня Галієв дав знати, щоб Чорний прибув на призначений на нараду хутір.

Гісланець Галієва розповів, що Віра вже кілька днів тому щасливо повернулася з подорожі, була прийнята самим Петлюрою й принесла добрі вісті: уряд приобцяв негайно поміч повстанцями... Довідавшись таке з певного джерела, Чорний готовий був повірити всім тим вісткам, про сильну й добре озброєну українську армію. Віддавав поспішно розпорядження своїм заступникам, а сам збирався їхати. Та тут скоїлася подія, що на кілька годин затримала його й урятувала від долі Галієва та Віри.

З сусіднього села привели до нього чоловіка, що попитав за повстанцями. Чоловік був військовий, назвався сотником української армії, якого виделегував уряд до відділу отамана Чорного. Вимова чужинця зраджувала його волинське або подільське походження. Його постава й поведінка викликали добре враження не лише в Чорного, але й у присутнього Томиленка, що був уже в бувальцях. Чорний лише здивувався тому, що уряд не вислав когось,

хто знавсяб на місцевих відносинах та знав місцевість.

— Власне я є місцевий, катеринівське, чи скорше херсонський — відповів прибулий.

— Я з Єлисаветграду... Кінчив там навіть військову школу.

Ця відповідь заставила Чорного насторожитися. Однак він не показав цього по собі. Говорив далі, начеб нічого не підозрюючи:

— Тоді з чим же ви прибули до нас, пане сотнику?

— Згідно з планами повстанського штабу у Львові, у кожний повстанський район вислали старшину, що має перебрати провід повстанцями. А дочасні провідники мають творити їх штаб.

— З того розпорядку либонь нічого не буде... — хмуро відповів Томиленко.

— Чому? смію спитати, — чечмо запитався прибулий.

— Дуже просто... Там за кордоном не знають, як ми стоїмо і чим воюємо. Чи вам відомо, що ми воюємо вилами і косами?... Що тепер ми сидимо тихо, щоб не наразувати непотрібно людей?

(Дальше буде).

ОКРУЖНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

В НЕДІЛЮ, 28. СЕРПНЯ (AUGUST) 1938 РОКУ

В ШАМОКІН, ПА.

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, 601 ЗНАМОКІН СТ., НА ДРУГІМ ПОВЕРХУ,

точно в годині 2. пополудні.

На ті збори мають явитися представники відділів: 1, 2, 7, 9, 28, 31, 78, 85, 90, 98, 186, 189, 201, 228, 231, 248, 265, 305, 314, 365, 382. Присутність всіх прибути численно. На зборах буде окружний організатор У. Н. Союзу.

ЗА ОКРУЖНІ ЗБОРИ:

Дмитро Калігула, предс.; Онурей Косцюк, кас.; Іван Чепел, мол., секр.

3 ДНЯ.

„ОБОВ'ЯЗКИ СУПРОТИ СУСПІЛЬНОСТІ“.

Недавно газетарі випитували про різні справи одну фільмову зірку. Між іншим та зірка нарікала, що уряд забирає від фільмових артистів величезні податки, так, що не лишається їм на життя і репрезентацію.

А та репрезентація дуже коштовна. Бо фільмова зірка мусить жити у відповідній віллі, чи хоча б ні, і мусить мати відповідне число домашньої обслуги, також мусить мати відповідне число автомобілів, а передусім мусить відповідно одягатися. Вона говорила, що фільмова зірка не сміє два рази поновитись у тій самій сукні, навіть колиб ту сукню дуже любила. Як тільки якийсь фотограф відфотографує її і подасть знімку до газети (а таке дуже часто трапляється), та сукня вже „зношена“ і її не можна ще раз одягати. А коштує не раз така сукня 50, 100 і більше доларів. „Це наше обов'язання супроти публіки“, говорила зірка.

Публіка обожає зірок, а те обов'язання вимагає від зірок, щоб вони появлялися перед публікою в найкращому виді. І не раз ті зірки може волілиб ті гроші, що витрачають на сукні, зложити до банку на чорну годину; не раз через сукні вони банкрутують і сходять на жабрачки. А проте вони мусять „сидитись“, бо: це обов'язок супроти суспільності.

Репрезентаційні обов'язки.

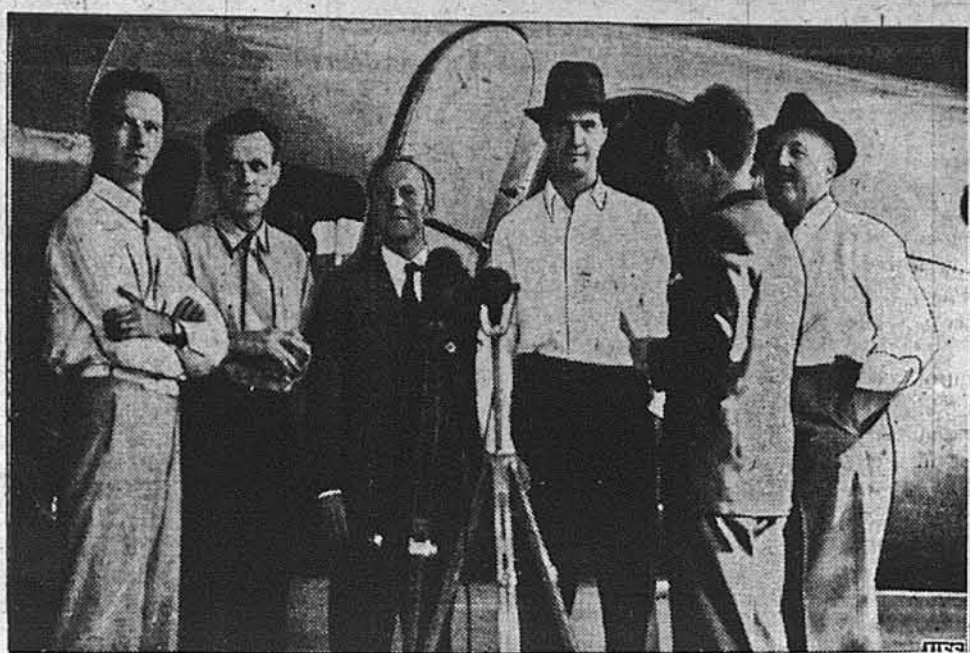
Треба сказати, що такі репрезентаційні обов'язки супроти своєї суспільності мають не лише зірки, але й суспільні провідники. Від них також суспільність вимагає, щоб вони ходили гарно одіті, щоб мешкали в добрих будинках, а не раз і в палатах, щоб мали обслугу, щоб являлися тільки в порядних, багатих льокалях. Чим вищий даний провідник, тим більші репрезентаційні вимоги ставити до нього суспільність.

Не раз і провідникові обрид- не та репрезентація. Він волів би одягатись по простому, жити як звичайна людина, заходити до тих льокалів, до яких йому хочеться, одним словом: робити те, чого душа забажає. Але не можна, бо: обов'язок супроти суспільності. А в деяких випадках, як ось у випадку уступного англійського короля Едварда, обов'язок супроти суспільності навіть вимагав того, щоб він не женився з тою жінкою, яку кохав. А коли любов узляла верх над „обов'язком супроти суспільності“, то Едвард мусів уступити.

Обов'язки наших провідників.

Зрозуміло, що й наші провідники мають свої обов'язки супроти своєї суспільності. Наша суспільність також хоче, щоб її провідники ходили відповідно одіті, щоб мешкали в порядніших ділянках, щоб не заходили до дешевих льокалів, щоб вразі потреби дали відповідну жертву на народню ціль, а не раз покрили видатки деяких репрезентаційних гостей.

Це гарно, так має бути. Так є в чужих і так повинно бути і в нас. Але ми знаємо, що чужинці дають про те, щоб засобити своїх провідників у відповідні фонди, з яких вони могли би покривати кошти тої репрезентації. Американські фільмові зірки дістають сотки тисяч доларів платні; європейські королі дістають мільйони доларів; американські провідники, залежно від їх позиції, дістають десятки або також сотки тисяч доларів річно. Навіть провідники американських робітничих організацій дістають

НОВИЙ ОСЯГ ГЮЗА.

Відомий летун Говард Гюз, що недавно облетів світ, приїзді до Нью Йорку з Лос Анджелесу, звідки він їхав велику частину дороги підстратосферою, себто величезною висотою. Дорогу вперек американського континенту Гюз відбув за 10 годин 36 минут. На світліні (зліва направо) радіовий оператор Перін, співпілот Одекірк, навігатор Конор і Гюз.

десяти тисяч доларів річно. Наприклад, голова А. Ф. П., Вільям Грін, дістає 25 тисяч доларів річно; голова К. П. О., Джан Луїс, дістає також 25 тисяч. Зпочатку він діставав лише 15 тисяч, але на останній конвенції К. П. О., підвищили йому на 25 тисяч. А предсідники більших юній, як кравецької, автомобільної, мореправної, дістають тільки по 15 тисяч доларів річно.

НА ШО ЦЕ?

Чому вони стільки дістають? Таж ті предсідники це теж колишні робітники, колишні кравці, фабричні робітники, моряки. Їм юнія ухвалює таку велику платню тому, щоб вони могли як слід репрезентувати їх організацію. Щоб вони могли змішуватись з „великими рибами“, могли заходити до тих льокалів, до яких ті великі риби заходять, щоб могли не раз і їх „потракувати“, а не лише, мов раби, від них приймати поштанунок. Одним словом, щоб вони могли стояти фінансово на своїх ногах і не мали почуття суспільної нижчости. Така фінансова певність помагає даному провідникові гідно і корисно заступати його організацію.

Зате брак того фінансового вивінування що певність відбирає; викликає в даного провідника зляканість, почуття нижчости. На далеку мету такий його непевний фінансовий стан приносить шкоду й організації, бо провідник тої організації старається обертається тільки в нижчих суспільних верствах, а боїться стати поруч, чи глянцяти в вічі тим, що мають владу, що трясуть світом.

Та найбільше зо всього брак відповідного фінансового вивінування відбивається в політиці. Представник якогось народу, що не розпоряджає відповідною сумою грошей, може дуже мало зробити у міжнародній політиці. Він навіть не матиме нагоди обертатися серед тих, серед яких йому припоручено розвивати діяльність.

З руху по відділах У. Н. Союзу Нью Йорк, Н. Й.

Надзвичайні збори 204 відділу У. Н. Союзу.

У вівторок, 23. ц. м., відбулися надзвичайні збори 204 від. У. Н. С., на яких обговорювано справу приступлення Згоди Братств до У. Н. Союзу. По докладним представленим справам злуки предс. Е. Ляховичем члени одноголосно одобривли плян злуки з побажанням, щоб й інші подібні організації вступили на цей шлях, що Згода Братств.

Всі члени однодушно одого- брили створення в Нью Йорку

комітету всіх відділів У. Н. С. для спільної праці в користь У. Н. С. та загальної української справи. На „Союзний Звиг“, який влаштує цей комітет 28 ц. м., всі члени рішили прийти зо своїм прапором у зорганізованій масі.

Рішено взяти участь у Конгресі Українських Націоналістів і вибрано двох делегатів, а то: Е. Ляховича й М. Близняка. З нагоди цього конгресу ухвалено внаслідувати з каси відділу на визвольну боротьбу \$50, а добровільні датки на ту ціль зложили: Е. Ляхович, М. Близняк, Т. Скульський, В. Вольний, М. Мороз, Е. Фаліо- са, П. Редчук, Т. Чип, пані С. Гурин, М. Бродик, В. Голубович по \$1; М. Новак 50 ц. Ті гроші будуть доручені конгресові Укр. Націоналістів.

Рішено взяти грімляну участь в Українській Нац. Маніфестації, яка відбудеться 4. вересня п. р. в Гіподромі, в Нью Йорку.

Ухвалено також, що під о- сінню відділ має влаштувати кілька імпрез, з того одну виставу, драму „Ой, видно село“, яка буде виставлена 20. листопаду ц. р. в салі укр. православної громади, 334 1st 14 вулиця. Частина приходу з тих імпрез буде обернена на народні цілі.

М. Близняк, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА!

ПОМОЖИ ІМ!

ПОЛІТИЧНИМ В'ЯЗНЯМ!

Організація Чорного Хреста запрошує всі Братства, Товариства, Сестрицтва й всі інші національні організації до численної участі в тім першій Дні Жінки в нашій громаді.

Несподіванка.

Один приятель проводить другого до хати. Під вікнами його дому зупиняється і каже:

— Подивися... вломник лізе до твоєї спальні... Треба по- кликати поліцію!

— Ні... будь тихо... нехай лізе. Моя жінка буде переко- нана, що це я... Почекаємо хвилину... побачимо, як вона кине на нього неприготовано- го чимось гострим! Нехай бан- дит раз має несподіванку!

В школі.

— Слухайте діти — коли о- повідіаю вам про впертого й лінивого осла, не дивіться крізь вікно, тільки на мене. На дворі й так нема ніякого осла.

ЛІКАРІ КУХАРЯМИ.

Офіційне британське лі- карське товариство видало „Куховарську книжку“ для лі- карів. Поява такої книжки в Англії подиктована своєрідни- ми обставинами. В Англії дуже погано варять і сотні тисяч громадян нездужають на шлу- нок. Щоб запобігти цьому, лі- карі зібрали найголовніші приписи дієти і вказівки, чого не можна мішати. Крім цього зредагували відділ страв, як їх приладжувати та як вжити на обід і ввечерю, з програмою на три тижні. При стравах до- даний теж цінник.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. Спеціаль- ний мітинг Тов. Укр. Сіт. від. 170. відбудеться в неділю, 28. серпня 1938, в годині 6. веч., в Українськй Народній Домі, 181 Філіт ул. На ці збори обов'язком кожного відділо- вого урядника і члена прибути, бо є важна справа до погодження, ко- трої відділовий уряд сам не може рішити, і є більше важких справ, що вимагають якийськоршого по- лодження. Тому й скликається на- значайні збори. Кожен член і по- відомлений листом про збори. Ю. Тисаровський, предс.; О. Логин, кас.; Т. Наконечний, фін. секр.

УВАГА! — ЧЕСТЕР, ВІЛМІНГТОН, ФІЛАДЕЛЬФІЯ І ОКОЛИЦІ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ПАРОХІЇ, СОЮЗУ УКРАЇНОК

і всіх національних організацій в Честер, Па.

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 28. СЕРПНЯ (AUGUST) 1938 РОКУ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

НА „МЕКС ФАРМ“ В ВІЛІДЖ ГРІН, ПА.

Рано в годині 11. ПОЛЕВА СЛУЖБА БОЖА. Пополудні спортивні змагання Українського Атлетичного Клубу, Концерт і промови. Ввечірні заходи будуть і інші старокравецькі забави та танці, до яких приг- ласити буде оркестра Михайла Єлняка молодшого. „Боси“ будуть возити від Українського Дому від години 10. рано. Проститься всіх місцевих і позамісцевих українців і українців прибути на це свято, щобі скріпити українське життя в Честер, показати чужинцям і ворогам свою силу, а вікні гарно та весело провести час серед весе- лого товариства. Відійшло на цей день свої партійні, релігійні чи осо- бисті порахунки, а зєднаймося в одну українську родину! — Комітет.

НЮАРКСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА СВ. ІОАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, У. Н. ДІМ, БРАТСТВА, ТОВАРИСТВА, СЕСТРИЦТВА І ВСЬОЙ ХРЕЩЕНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД

ЮВІЛЕЙНЕ ТОРЖЕСТВО

950-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

В НЕДІЛЮ, 28. СЕРПНЯ (AUGUST) 1938 РОКУ

НА ФАРМІ п. І. ШТОГРИНА,

MOUNT BETHEL RD., WARRENVILLE, SOMERSET COUNTY, N. J.

Свято зачне полевою Службою Божою в годині 11. перед полуднем. Боси чекати будуть на учасників до від'їзду на фарму від 9. до 10. години рано коло церкви при Мортоні І коло школи, 93 Ван Бюрен-улиці в Ньюарку. Просимо не спізнатися, бо мусимо приїхати на Службу Божу на час. По Сл. Божій учасники свята з процесією плятуть на водосвятті над річку. По водосвятті будуть святкові промови й спів, а потім веселі забави аж до сумерку. Оркестра найдобірніша. Вступ 35 центів.

На це ювілейне свято просимо шире до співучасті всіх укра- їнців і українок з Ньюарку й околиць. Ювілейний Комітет. Дороговказ: Іхати най-ней ч. 29 аж до Somerset Ave., відтак взяти направо й іхати до озера Watching Lake, від озера іхати на- ліво впрод до Warrenton Tavern, а відтак направо й впрод до- рогою на фарму.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й. УВАГА!

ЗАХОДОМ

ОРГАНІЗАЦІЇ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА, ВІД. 17,

відбудеться

ПЕРШИЙ ДЕНЬ

УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

В НЕДІЛЮ, 28. СЕРПНЯ 1938. РОКУ

(SUNDAY, AUGUST 28, 1938)

В ПАРКУ НА НОРТ ГУДМАН, РОЧЕСТЕР.

Початок у першій годині вполудне.

Вступ 10 центів.

ПРОГРАМА ДНЯ буде така: Початково буде забава, у годині третій розпочнеться КОНЦЕРТ, у якому ві- ступити парохійний хор під проводом п. Івана Бі- лінського. Головний реферат виголосить пані Сте- фанія Галичич, організаторка УЧХ. Описав виступити танцюристи під проводом пані Фульчинської. Будуть промовляти також і інші бесідники. Описав буде за- бава й танці до пізньої ночі. Будуть смачні перекуски та добрі напитки.

Вразі непогоди свята відбудеться в парохійній гал.

Організація Чорного Хреста запрошує всі Братства, Товариства, Сестрицтва й всі інші національні організації до численної участі в тім першій Дні Жінки в нашій громаді.

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ

MANIFESTATION FOR UKRAINE'S INDEPENDENCE

in NEW YORK

Sunday, September 4 at HIPPODROME 43rd Street & 6th Ave.

ПОЧАТОК 7:45 ВЕЧЕРОМ

УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЄ!

З Великої України ось такі вістки:

„Болшевицька влада при допоміж кровавої ГПУ у звичайний спосіб гонить українське населення на полях до жив. Червономі можновладдям не розходиться про добробут народу, а про це, щоб з населення України здерти якнайбільше збіжжя для виго- дування своєї чисельної армії... Українські селяни бунтуються, бо знають, що не будуть пожиткувати своєю працею та за то стають перед нагілі „суди“, якіні опиняться перед думами сліпого знаряддя московського імперіалізму — чекістів.“

З Польщі доносять:

„Холмщина та Півальша останніми часами сталися тереном, на яким шаліє печуване, дице варварство польської влади. Такі варварство, яке дотепер стрічалося лише в Росії в часі революції та в Іспанії підчас приходу до влади болшевицького елементу... За час від 1-го червня до половини липня, 1938, Польща, на- уживаючи договору з Ватиканом, щиковито знищила 112 украї- нських церков! Із 350 українських церков в Холмщині та Пів- альшці, 150 замінено на польські костели, а решту щиковито зруйновано. Між зруйнованими церквами було багато дорого- цінних зразків старинної церковної архітектури... Маса украї- нського народу з плачем та молитвою приглядаються, як поль- ська дич, під надзором польської поліції, немов шопи розриває та бурить їхні святині та каплиці й грабує церковне майно... Світ не може нічого про це довідатися, бо Польща обставила ці частини Західної України сильним кордоном сторожі, щоб ніхто не міг ані туди дістатися, ані теж звідти вийти з відомо- стями для світу...“

Оці відомости заподає Українська Пресова Служба з Європи.

УКРАЇНЦІ!

Ці жахливі новини потрясають культурним сві- том до глибини та взивають до неба о пімсту! Оце діється тепер, коли український нарід переходить остаточну стадію підготовки до зриву за свободу та коли на обріях світу зависли хмари нового між- народного конфлікту.

І коли ми, американські Українці, в цей кри- тичний та важливий момент беремо на себе обяза- зок в імені поневоленої української нації замані- фестувати перед світом українську справу, заяви- ти про права та стремління Українців до свободи та державности, вороги добачили велику загрозу для себе в цій нашій маніфестації. Вони почали горячково робити все можливе, щоб послабити наш все-еміграційний національний здвиг, що має від- бутися в Нью Йорку дня 4-го вересня.

Не помогли дипломатичні денунціяції та на марне пішли всякі інші провакації.

Лишився ще один спосіб для ворогів. — Оце Москва наказала нашим власним, українським яни- чарам, Українськй Комуністичній Партії в Америці, влаштувати в Нью Йорку в великій салі, в той самий день і час, свою „маніфестацію“ в надії, що може бодий таким робом їм вдасться збаламутити деяких несвідомих українських громадян.

Негідне українське сміття, що опинилося поза межами нашої нації, стелиться під ноги євр-азій- ській дичі у її поході на знищення української душі та української культури.

УКРАЇНЦІ!

ОЦЕ ВАМ ДОКАЗ, ЩО ВОРОГ БОІТЬСЯ УСПІ- ХУ НАШОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ! — ВІН БОІТЬСЯ КОН- СОЛІДАЦІЇ НАШИХ СИЛ НА ОЧАХ ЦІЛОГО СВІТУ!

ДАЙМОЖ СВОЮ ВІДПОВІДЬ, ТА ТАКУ ВІД- ПОВІДЬ, ЩОБ ЙІ БЕЗЛИЧНЕ ВОРОЖЕ ТА НАШЕ ГАЙВОРОННЯ ПАМ'ЯТАЛО НА ЗАВСІДІ!!

НІ ОДНОГО З НАС НЕ СМІЄ БРАКНУТИ НА ЦЬОМУ МОГУТНЬОМУ ЗДВИЗІ, НА УКРАЇНСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ В НЬО ЙОРКУ, ДНЯ 4-го ВЕРЕСНЯ!!

КОМІТЕТ УКР. НАЦІОНАЛЬНОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ

УВАГА! КЛІВЛЕНД, І ОКОЛИЦІ!
БРАТСТВО СВ. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО, ВІД. 364. У. Н. С.
— величаво відсвяткує —

25-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ
СВОГО ІСНУВАННЯ

В НЕДІЛЮ, 28. СЕРПНЯ (AUGUST) 1938 РОКУ

ПРОГРАМА: В 10 годині рано всі члени Братства, як і інших відділів, зберуться коло Українського Народного Дому і походом пійдуть до укр. католицької церкви св. Петра й Павла на ПАНХІДУ за померлих членів. По панахиді знову вернутися до Народного Дому на СПІЛЬНИЙ ОБІД. Під час обіду будуть промовляти бесідники на перемілу з концертними точками і музичними виступами. По бенкеті БІЛЬШІ ТАНЦІ до пізньої ночі. — Всіх членів як і гостей просить до участі — Ювілейний Комітет.

Вступ на бенкет 50 центів, — на баль 25 центів.

УВАГА! ПРОВІДЕНС, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
УКРАЇНСКА ПРАВОСЛ. ГРОМАДА В ПРОВІДЕНСІ

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК
З ТАНЦЯМИ І ЗАБАВАМИ

В НЕДІЛЮ, 28. СЕРПНЯ (AUGUST) 1938 РОКУ

НА ФАРМІ гр. І. ЛЕХА ЗА КРОМПТОН,
коло "Pogue Lake" на "Road 3". Український прапор вказує місце.
Початок 1. година пополудні.

Цим запрошується всіх українців з околиць Бостону і Провіденсу прибути численно на цю веселу забаву та в ріднім оточенні провести веселе час.

Вразі непогоди (дощу) пікнік відбудеться на великій селі "Odd Fellow's Hall" при School St., Crompton, R. I.

ДИВА ПРИРОДИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Одинокий гейзер в Європі. — Молочний став. —
Озеро глибоке аж до середини землі. — 1500-літній тис.

Мало хто знає, що не лише в чужих краях, але й у східній Галичині є дива природи. Деякі з тих див є одиниці в Європі.

І так яких 50 миль від Львова недалеко села Шкло є пісковатий потік, а з нього бе одиноким в Європі джерело, яке місцеві люди називають Кип'ячкою або Парашкою. Із середини джерела витрискує що кілька хвилин гаряча вода на яких п'ять стіп високо.

Також недалеко Шкла, в Яворові, є невеличкий став званий Сива Вода. Вода в тому ставі є молочного кольору. В середині ставу чорніється пляма, що вказує місце, в якому з дна бе сірчане джерело. Сива Вода не замерзає навіть у найбільший мороз.

Бездонне озеро є також у східній Галичині у стіп гір Товтри (Медобори). Озеро це дуже глибоке, а місцеві люди кажуть, що вода його сягає „аж до середини землі". І це озеро ніколи не замерзає.

Коло Коломиї над Прутом є село Княждвір. На захід від села на узбіччях напроти села Іванівці є 30 моргів тисового лісу (приблизно 2,000 тисів), державна власність. Це найбільший тисовий ліс у літ, а є і „молодіші", яким „щойно" 1,200—1,000 років.

МОЛИТОВНИКИ

Віночок (у білій кавчуковій оправі, з образцем по середині. Малою формату. Для дітей) — .90

Ангел Хранитель (в гарній чорній полотняній оправі) — 1.35

Помилуй нас Боже (в чорній шкіряній оправі) — 1.35

Ангел Хранитель (в гарній чорній полотняній справі) — 1.35

Ангел Хранитель (в білій кавчуковій оправі з образцем по середині) — 1.70

Бог радість моя (сторін 606. В гарній чорній опр. 2.00)

Бог радість моя (сторін 606. В білій кавчуковій оправі з образцем по середині) — 2.50

"СВОБОДА"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЗАХОДОМ 1. СОТНІ О. Ч. С. В НЮ ЙОРКУ

ВЕЛИКИЙ СІЧОВИЙ ФЕСТИН (PICNIC)

В НЕДІЛЮ, 28. СЕРПНЯ (AUGUST) 1938 РОКУ

В BELVEDERE PARK (NORTH BEACH), 23-50 — 94th STREET, JACKSON HEIGHTS, L. I.

Парк відчинений від години 9. рано.

Музика першорядна. Вступ: 40 центів.

Шановні Громадяни! Широко запрошуємо Вас на Січовий Фестин, бо ми, Січовики, від коли існує Організація Чорноморської Січі, не працюємо для своєї користі, а лише для рідного краю. Доглядаючи відповідно призначеній із Західної Фони України, на поширення спорту серед української молоді й дая. Ініціативу Українського Війська. — На цій Фестині буде гарна програма, що задовольнить усіх присутніх гостей.

До участі запрошуємо всі українські організації, що мають військову однострі, зокрема запрошуємо всі доколичні Сотні О. Ч. С. Команда 1. Сотні О. Ч. С.

НЕ ТАКИЙ ЧОРНИЙ ХАРАКТЕР.

Гомфрі Богерт, відомий фільмовий актор, зв'язний з представленням чорних характерів, оженився з дочкою судді Бена Ліндеса. Як видно із світлин, молода жінка зовсім не вірять у те, що Богерт чорний характер.

НАДЗВИЧАЙНІ ПОДОРОЖІ ВІДБУДЕ Й НЕБУВАЛІ ПРИГОДИ ПЕРЕЖИВЕ

ТОЙ, ЩО ПРОЧИТАЄ

ПОВІСТІ

ВІДОМОГО ФРАНЦУЗЬКОГО ПИСЬМЕННИКА ПРИГОД

ЮЛІЯ ВЕРНА,

котрого твори, повні пригод, перекладені на всі цивілізовані мови, стали популярною лектурою людей усіх країв і мов.

ДЛЯ СПРОБИ СМАКУ В КНИГАХ ПРИГОД

прочитайте:

- 1) Плесом Амазонки, в котрій автор оповідає предивні пригоди людей, що опинилися в тропічних пралісах на найбільшій ріці світу, Амазонці. Ціна (2 частини) — \$2.00
- 2) Чорна Індія, в котрій автор оповідає про відкриття багатих мінеральних скарбів під поверхнею Індії. Ціна — 1.00
- 3) Замок у Карпатах переносить нас в Карпати й оповідає про дивні події в старовинному замку на сіллі гори Вулькану. Ціна (в оправі) — .60

Замовляйте у „Свободі":

СВОБОДА

83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ДУХІВ ПОЧИТАЮТЬ НА САХАЛІНІ

У північній частині острова Сахалін (що належить до Советів), живуть тубільці йороси, що займаються головно плеканням риб'я. У тій частині острова відкрили великі поклади нафти. Південна частина острова від 1905 року належить до Японії. Джерела нафти є лише у горах північної частини, де за царських часів поселяли за кару. Японці здобули тут важні концесії, які минулого року скінчилися. Тепер Совети не хочуть відновляти концесії.

Туземці на Сахаліні не журяться тим суперництвом Советів із Японією. У південній частині острова живуть айноси, що не належать до монгольської раси. Це останки давньої раси, яка жила на островах Далекого Сходу. Крім того живуть на півночі в смугах большевицько-японського кордону гілеки. Вони творять зовсім окрему расу: це найдивніший нарід Далекого Сходу.

Живуть гілеки в оселях і женяться лише між собою. Вірять у духи. В кожному живому створінні і в кожному предметі — мовляв — живе дух. Тому противляться всякій цивілізації, яку вважають диявольським ділом.

Гілеки не муляться, бо вважають це смертельним гріхом проти духа, якого не вільно турбувати. Замість митися, натирають тіло салом із тюленя. Кожна родина має літній дім, званий „таф", і зимову хату звану „тораф", збудовану з цегли. Вікон у тих хатах нема, бо вікна, це гріх проти духа світла. Дим виходить малим отвором у даху. Всі гілеки внаслідок того хорі на очі.

В кожній хаті горить вічний вогонь. Є щоправда, на Сахаліні сірники, та гілеки не вживають їх як чортового видумки. Вогонь розпалюють креслом. Не вживають теж нових мисливських рушниць, лише своїх старих рушниць зо скалкою. Вбитого дикого звіра вимінують на цукор, тютюн, чай і горілку. Головною їх поживою є риби, овочі, сало тюленя, ведмеже мясо. Чоловікам вільно їсти всяке печене мясо; для жінок це гріх.

Начальники оселі називаються „батьками". Є їх не раз 30—40. Батьки визначають імена дітей. Хлопці мають імена від чоловічих чеснот, отже зовуться „Відвага", „Мудрість" і т. д., а ймена дівчат походять від якихсь важніших подій. Отже дівчатка називаються: „Пожежа", „Багата Риболовля" і т. ін.

Імени покійника не вільно вимовляти, поки не сполюють першого ведмеда. Інакше дух покійника не знайшов би спокою. Не вільно теж вимовляти слова „ведмідь", бо він має „лихе око" і це найсильніший звір. Мисливець, який застрелив ведмеда, мусить насамперед забезпечитися перед його пімстою відповідними чарами.

Гілекам не вільно кидати горючих сірників на воду, бо так сірник убив би духа вогню й образив би духа води. Це два головні гріхи. Гілекам не вільно писати і рисувати, бо тоді дороги товаришів у лісі таксамо поплуталися, як писанина на папері і вони заблукали в лісі.

А всеж гілеки нарід добрячий і гостинний. Вони відкидають здобутки цивілізації лише тому, що би не викликати пімсти духів.

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
ЗАХОДАМИ ХОРУ „БОЯНУ" ВІДБУДЕТЬСЯ

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 28. СЕРПНЯ (AUGUST) 1938 РОКУ
НА ПЛОЩІ КОЛО ЦВИНТАРЯ.

Запрошуємо всіх громадян місцевих і позамісцевих. Буде гарна музика і різні несподіванки.

За добру забаву ручить — Комітет.

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ

ПРОДАЄТЬСЯ ПОЛЕ

в добрім положенні, в селі Підгородю, пов. Рогатин. По інформації голоситися до:

Wm. SNIHUR,

16 Kent Street, Newark, N. J.

ПОТРІБНО ЖІНКИ.

в віці 40 до 50 літ до зарплати домогосподарки. Маю двоє дітей у віці 8 і 11 літ. Платня згідно з умовою. Голоситися листом або особисто, кожен день між годинами 5 і 9 вечір, на адресу:

H. SYWAK,

381 Rodney St., Brooklyn, N. Y.

Даром пробка ЗІЛЛЯ МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон є приємний і легкий до зажитку.

Мілертон дає найкращі успіхи, коли його вживається тільки в неохотності, а тоді заживається його або зараз перед нічним сном, або за кілька годин до ранку. Мілертон не виробляє привычки.

ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА

вистане майже на цілий місяць.

Спеціальна оферта читачам

„Свободи" продовжена до

1. вересня 1938:

1 коробка Мілертону — \$ 75
2 коробки — 1.25
3 коробки — 1.75
6 коробок — 3.00
12 коробок — 5.50

Питайте за Зіллям Мілертоном у вашій сусідній аптеці, але не дивіться знижених цінах, можете дістати Мілертон лише в офісі Мілертону: J. S. MILLER, Inc., Dept. U., P. O. Box 628, Newark, N. J.

МИХАЙЛО КАНЮК

УКРАЇНСЬКИЙ ПОХОРОННИК

2321 W. CHICAGO AVE.

CHICAGO, ILL.

Модерна каплиця.

Добра обслуга.

ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

Телефон: Armitage 4575

Тел. до дому: Seeley 0298.

ТАРЗАН ПІД ВОГНЕМ.

(78)

Та замість скакати на нього, лев приступив ближче і, потерши своїм носом до рамени Дока, своїм широким і рапавим язиком полизав його руку. Аж тепер щойно Док зрозумів, у чому річ. Його переляк перемінився в одній хвилині у величезну радість. Ціла його істота наповнилася якимсь щастям. А крізь його голову пробігли виразні слова Тарзана:

„Коли він схоче показати комусь своє приятельське відношення, він легко потруне його носом, а потім полиже руку". Отож це був освоєний лев Тарзана, Джад-баль-джа. Він випередив Тарзана і прибіг скорше від нього. Док з великої радості обняв льва і пригортав до себе його золотаву гриву. А з очей покотились йому сльози щастя.

„А всетаки доля не була зовсім проти мене", подумав він. Та в тій же хвилі він нагадав трагічне положення свого приятеля Дика. Він зірвався на ноги і почав з великим чуттєвим напруженням говорити до льва, мов до чоловіка, проте, що там діялося. Та лев видно дещо з того зрозумів. Коли Док зірвався, щоби бігти, лев слухняно почував за ним.

А тимчасом Голм кінчив свою молитву. Після неї на його знак Івонна мала затопити довгий ніж у серце Дика. Івонна дивилася своїми мертвими очима то на Дика, то на ніж, то на Голма і сама не знала, що це все означає. Хвилинами їй здавалося, що це тільки сон, якийсь примарний / привид. Нагло Голм з цілої сили зверещав: „Убивай!"

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ

В БРОКХ, БРОКХЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2565

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 PROSPECT AVENUE

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Ludlow 4-2565.